

Luonnollinen hevonen

Luonnossa ei ole eläinlääkäreitä, kengittäjiä, kouluttajia eikä muita “hevosammattilaisia”. Luonnossa heitä ei tarvita eivätkä he kuulu sinne. He loukkaisivat äiti maan viisautta pelkällä olemassaolollaan, sillä luonnossa tasapainoa ylläpitävät tuhannet ja taas tuhannet toisiinsa kietoutuvat prosessit, jotka muodostavat kauniin ja yhtenäisen järjestelmän. Kutsumme sitä villiksi luonnoksi emmekä itse kuulu siihen. Kunnianhimmomme ja tavoitteemme on erkaannuttanut meidät tuosta kokonaisuudesta: aivan samaan tapaan kuin Jumalan voittamiseen pyrkivän saatanan, joka joutuu synkkyytteen ja kadotukseen. Samaan tapaan ahneus ja pyrkimys ylittää lajilleen luonnostaan suodut rajat on johtanut ihmisen sairauksien, tautien ja ongelmien maailmaan. Aiheuttamalla oman helvettinsä ihminen on samalla luonut tilaa lääkäreille, lääkkeille ja ammattilaisille, jotka kukin omalla tavallaan yrittävät astua äiti maan saappaisiin ja suoriutua siitä tehtävästä. Vaan niitä saappaita ei ihan helpolla täytetäkään.

Valitettavasti ihminen on vetänyt muitakin mukaansa.

Jos haluaa hevoselleen ehjät ja terveet kaviot, on pelkkien kavioiden sijaan tarkasteltava koko hevosta. On ymmärrettävä, että kavioiden kunto on kiinni hevosen koko elinympäristöstä: ne ovat pelkkä heijastus kaikesta muusta. Kun oivaltaa tämän, ymmärtää, että hevosen hoidossa ei voi keskittyä pelkkään kavioon – vuolemiseen eri fyysisiin sovelluksiin – vaan on suhtauduttava hevosen hyvinvointiin sillä ajatuksella, että hevonen on elävä biodynaaminen olento. On otettava huomioon kaikki sen elämän osa-alueet. Kun puhutaan ihmisen hoidossa olevista hevosista ja niiden kanssa toimimisesta, tämä onnistuu pitämällä mielessä neljä keskeistä seikkaa.

Luonnollinen ruokavalio

Hevosen luonnollista ravintoa ei oikeastaan vieläkään tunneta kunnolla. Se kuitenkin tiedetään, että ruokavalio vaihtelee paljon. Hevosen luonnollisessa elinympäristössä voi kasvaa jopa 60 erilaista heinälajia (jotka sisältävät vain vähän sokeria ja ravintoaineita) ja lukuisia muita kasveja ja mineraaleja, joita hevoset nielevät kulkiessaan jatkuvasti paikasta toiseen ruokaa syöden. Toinen ydinseikka on se, että hevoset syövät vähitellen ja hitaasti. Nämä asiat huomioon ottaen hevoselle kannattaa siis syöttää monia erilaisia heinälajeja. On ymmärrettävä, että sen ruoansulatuselimistöä ei ole suunniteltu niin, että se saa erittäin sokeripitoista ruokaa ja vain tiettyinä ruoka-aikoina. Sellainen ruokinta saa aikaan entsyymien reaktion joka puolestaan aiheuttaa martokavion tulehduksen.

Luonnollinen hevosiemiestäito

Yhdysvaltalaisen kengittäjien lehden mukaan enintään 10 prosenttia kesyhevosista on terveitä. Toiset 10 prosenttia ovat täysin sairaita ja käyttökelvottomia. Loput 80 prosenttia ovat jossain määrin sairaita eivätkä läpäisisi terveystarkastusta. Tämä tilasto tarkoittaa sitä, että ehdottomasti suurin osa maailman hevosista joutuu kärsimään fyysisestä ja usein myös henkisestä huonosta kohtelusta. Luonnossa hevoset liikkuvat luonnollisilla askellajeillaan, jotka ne valitsevat luontaisen käyttäytymisen ja tilanteiden mukaan. Luonnollisen hevosiemiestäidon mukaan hevosella ratsastetaan hevosen luontaisilla askellajeilla ja pidetään mielessä kunkin yksittäisen hevosen rajoitukset. Hevoselle ei saa koskaan aiheuttaa vahinkoa.

Edellisen lisäksi useimmat hevoset syntyvät vinoina, mikä tarkoittaa sitä, että toisen puolen selkälihakset ovat lyhyemmät

Hyvinvointi

ja kireämmät kuin toisen puolen. Luonnossa elävät hevoset korjaavat jatkuvasti vartaloaan suoraksi, vahvaksi ja hyvin liikkuvaksi. Ne tekevät sen ihan itsestään. Tallioloissa hevosilla on harvoin mahdollisuus liikkua tavalla, jolla ne voivat itse pitää huolta kehon eri puolten tasapainottamisesta. Jos ratsastajan tavoitteena on ratsastaa tavoitteellisesti tai kilpailla, hänen on muistettava harjoittaa hevostaan järjestelmällisesti niin, että se pysyy suorana.

Liian varhaisella ratsuttamisella voidaan myös tehdä hallaa hevoselle. Ratsastamisella voidaan vahingoittaa jänteitä, luustoa ja niveliä.

Luonnonmukainen tarhaaminen

Hevosen omistaja on siirtänyt hevosen pois sen luonnollisesta elinympäristöstä ja päättää sen puolesta, miten ja missä sen on elettävä, jolloin hänen vastuullaan on luoda hevoselle ihanteelliset olosuhteet fyysiselle, psyykkiselle ja henkiselle hyvinvoinnille. Suunnitellessaan hevosen keinotekoista elinympäristöä omistajan on mietittävä, miten käyttää hevoselle varattua aluetta ja tilaa mahdollisimman hyvin, jotta se muistuttaisihevosen luonnollista olotilaa ja tapaa elää luonnossa. Paddock Paradise –käsite perustuu villien hevosten lajityypilliseen tapaan liikkua ja toimia ja sitä voidaan käytännössä soveltaa missä päin maailmaa tahansa. Paddock Paradise –tarhassa hevoset ovat liikkeessä joka päivä ympäri vuorokauden. Ne muodostavat pieniä ryhmiä (jotka vastaavat villihevosten perhelaumojä), jotka kulkevat omilla aidatuilla alueillaan, vaeltaen siirtymäväyliä pitkin paikasta toiseen. Niille annetaan juomavesi ja ruoka maan tasolle ja niille viedään tarhaan erilaisia mielenkiintoisia asioita, jotta niillä on mahdollisuus toimia ja liikkua luonnonmukaisella tavalla. Hevoset ovat koko ajan

liikkeessä, jolloin niiden kaviot pysyvät terveinä ja voimakkaana ja koko hevonen pysyy joustavana, mikä puolestaan suojaa niitä ja ennaltaehkäisee vääränlaisen ratsastuksen aiheuttamilta vaurioilta.

Luonnonmukainen kavionhoito

Luonnonmukainen kavioiden hoito on erittäin teknistä vuolemista, jossa vuollaan vain vähän, eikä sitä tehdä yhden ja saman muotin mukaan. Jokaista hevosta ja kaviota käsitellään yksilöllisesti, sillä ne ovat kaikki erilaisia ja ainutlaatuisia. Luonnollisessa kavionhoidossa pyritään jäljittelemään kavion luonnollista kulumista, jollaista on havainnoitu villihevosten kavioissa. Vuoleminen pyritään kohdistamaan kavion tiettyihin rakenteisiin ja siten stimuloimaan luonnollista kasvutapaa, joka paksuntaa ja kasvattaa kavioainesta ja parantaa iskunvaimenusta ja ihanteellista verenkiertoa koko kavion verenkiertojärjestelmässä. Hevosenkenkien on sekä tutkimuksissa että käytännössä todettu vahingoittavan kaviota, koska ne heikentävät kavion pintakerrosta ja altistavat sen sairauksille ja murtumiselle ja lukistavat samalla kavion mekanismin, jonka pitäisi toimia joka kerta, kun hevonen varaa painoa kavion päälle. Jos kaviota on syystä tai toisesta erityisesti suojattava, kavioboosisit ovat hyvät ja turvallinen vaihtoehto, jota voidaan tarvittaessa käyttää. Mitä luonnollisempaa kavioiden kuluminen on ratsastuksessa ja tarhauksessa, sitä harvemmin niitä on vuoltava. Jaime vuolee hevosten kavioita muutaman kuukauden välein ja silloinkin vain vähän. Siitä näkee, miten hyvin Paddock Paradise –tarhat edistävät hevosen luonnollista käyttäytymistä ja liikkumista niin, että hevonen pääsee lähemmäs luonnollista, tasapainosta olotilaa. Tavanomaisissa talliolosuhteissa kavioita on suositeltavaa vuolla 4–6 viikon välein. 🐾

Kirjoittaja on sertifioitu aanhcp-vuolija

